

Βρυξέλλες, 27 Ιουνίου 2022
(OR. en)

10719/22

ESE 1

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	7 Ιουνίου 2022
Αποδέκτης:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 258 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Δέκατη όγδοη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2021

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 258 final.

σνημμ.: COM(2022) 258 final

Βρυξέλλες, 7.6.2022
COM(2022) 258 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δέκατη όγδοη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δέκατη όγδοη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2021

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου για το καθεστώς βάσει του άρθρου 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 10 της πράξης προσχώρησης¹ (στο εξής: κανονισμός για την πράσινη γραμμή) άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 2004. Ο κανονισμός αυτός ορίζει τους όρους εφαρμογής των διατάξεων του δικαίου της ΕΕ για την κυκλοφορία των προσώπων, των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών διαμέσου της γραμμής που χωρίζει τις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας που βρίσκονται εκτός του αποτελεσματικού ελέγχου της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο αυτόν. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των εν λόγω κανόνων, η εφαρμογή τους επεκτάθηκε στο εδαφικό όριο μεταξύ των περιοχών αυτών και της Ανατολικής Περιοχής Κυρίαρχων Βάσεων (ΑΠΚΒ) του Ηνωμένου Βασιλείου².

Η παρούσα έκθεση καλύπτει την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2021.

Κατά την περίοδο αναφοράς η Κύπρος εξακολούθησε να πλήττεται από την πανδημία COVID-19.

Το 2021 η Επιτροπή συνέχισε τον εποικοδομητικό διάλογο με τις αρμόδιες αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη διοίκηση της Περιοχής Κυρίαρχων Βάσεων (ΠΚΒ), σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού, και με το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο.

1. ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1.1. Διέλευση από εγκεκριμένα σημεία διέλευσης

Ο κανονισμός θεσπίζει νομικό πλαίσιο για τη διέλευση της πράσινης γραμμής, στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης, από Κυπρίους, άλλους πολίτες της ΕΕ και υπηκόους τρίτων χωρών. Το 2021 σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των διελύσεων από Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας (στο εξής: CYPOL), κατά την περίοδο αναφοράς καταγράφηκαν 695 702 (έναντι 397 717 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελύσεις Ελληνοκυπρίων και 233 950 (έναντι 176 769 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελύσεις ελληνοκυπριακών οχημάτων από τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές προς τις περιοχές που δεν τελούν υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατά την ίδια περίοδο καταγράφηκαν 513 291 (έναντι 382 370 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελύσεις Τουρκοκυπρίων και 423 846 (έναντι 225 735 κατά την

¹ ΕΕ L 161 της 30.4.2004, σ. 128. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 685/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2013 (ΕΕ L 196 της 19.7.2013, σ. 1).

² Βλ. αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού για την πράσινη γραμμή.

προηγούμενη περίοδο) διελεύσεις τουρκοκυπριακών οχημάτων από τις περιοχές που δεν τελούν υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας προς τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές³.

Ο αριθμός πολιτών της ΕΕ (πλην των Κυπρίων) και υπηκόων τρίτων χωρών που διέσχισαν την πράσινη γραμμή επίσης αυξήθηκε. Κατά την περίοδο αναφοράς πραγματοποιήθηκαν 371 910 (έναντι 106 624 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελεύσεις πολιτών της ΕΕ (πλην Κυπρίων) και υπηκόων τρίτων χωρών και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Τα προαναφερόμενα αριθμητικά στοιχεία της CYPOL δεν περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με τα άτομα και τα οχήματα που διέσχισαν τη γραμμή από το βόρειο τμήμα της Κύπρου στα σημεία διέλευσης Πέργαμος και Στροβίλια, που τελούν υπό την εποπτεία της Ανατολικής Περιοχής Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου. Για τα εν λόγω σημεία διέλευσης, η ΑΠΚΒ ανέφερε ότι καταγράφηκαν 200 625 (έναντι 90 955 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελεύσεις Ελληνοκυπρίων και 119 527 (έναντι 53 604 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελεύσεις ελληνοκυπριακών οχημάτων προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Ταυτόχρονα, καταγράφηκαν 300 643 (έναντι 236 346 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελεύσεις Τουρκοκυπρίων και 197 106 (έναντι 155 955 κατά την προηγούμενη περίοδο) διελεύσεις τουρκοκυπριακών οχημάτων προς την αντίθετη κατεύθυνση. Επιπλέον, 228 950 πολίτες της ΕΕ (πλην των Κυπρίων) και υπήκοοι τρίτων χωρών διέσχισαν την πράσινη γραμμή και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Το 2021 ο αριθμός των υπαλλήλων της CYPOL που εργάζονταν στα σημεία διέλευσης ήταν 89 άτομα, έναντι 76 το 2020.

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την τουρκοκυπριακή κοινότητα δείχνουν, για το 2021, αύξηση του αριθμού των διελεύσεων από Ελληνοκυπρίους σε 1 013 778 (έναντι 495 448 κατά την προηγούμενη περίοδο) και από ελληνοκυπριακά οχήματα σε 581 836 (έναντι 278 338 κατά την προηγούμενη περίοδο) από τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Δείχνουν επίσης αύξηση του αριθμού των διελεύσεων Τουρκοκυπρίων σε 893 014 (έναντι 685 671 κατά την προηγούμενη περίοδο) και τουρκοκυπριακών οχημάτων σε 479 474 (έναντι 361 363 κατά την προηγούμενη περίοδο) προς την αντίθετη κατεύθυνση. Σύμφωνα με τα παρασχεθέντα στατιστικά στοιχεία, 532 243 πολίτες της ΕΕ (πλην των Κυπρίων) και υπήκοοι τρίτων χωρών διέσχισαν την πράσινη γραμμή από τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου (έναντι 335 934 κατά την προηγούμενη περίοδο).

Η αύξηση των διελεύσεων θεωρήθηκε ότι αντικατοπτρίζει τόσο τη σταδιακή επιστροφή σε πιο κανονική καθημερινή ζωή μετά το πρώτο έτος της πανδημίας όσο και το εκ νέου άνοιγμα όλων των σημείων διέλευσης κατά τη διάρκεια του έτους. Επιπλέον, αναφέρθηκε ότι η ευνοϊκή συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι της τουρκικής λίρας ενθάρρυνε τη διέλευση των Ελληνοκυπρίων προς τις περιοχές που δεν τελούν υπό τον αποτελεσματικό

---

³ Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν τηρούν αρχεία για την επιστροφή των Ελληνοκυπρίων στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές ούτε για την επιστροφή των Τουρκοκυπρίων στο βόρειο τμήμα της Κύπρου.

έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας με σκοπό την πραγματοποίηση προσωπικών αγορών. Από την άλλη πλευρά, αναφέρθηκε επίσης ότι η συνεχιζόμενη απαίτηση υποβολής, στα σημεία διέλευσης, εγγράφων σχετικά με το καθεστώς COVID-19 απέτρεψε πολλά άτομα από το να διασχίσουν την πράσινη γραμμή.

Στην αρχή της περιόδου αναφοράς η λειτουργία ορισμένων σημείων διέλευσης παρέμεινε προσωρινά σε αναστολή. Η λειτουργία του σημείου διέλευσης Οδός Λήδρας είχε ανασταλεί προσωρινά κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, της 29ης Φεβρουαρίου 2020. Η λειτουργία των σημείων διέλευσης Λεύκα-Απλίκι, Δερύνεια και Κάτω Πύργος-Καραβοστάσι είχε ανασταλεί προσωρινά από τους Τουρκοκυπρίους. Κατόπιν δήλωσης των δύο Κυπρίων ηγετών η οποία εκδόθηκε μέσω των Ηνωμένων Εθνών στις 2 Ιουνίου 2021, όλα τα υπόλοιπα σημεία διέλευσης άνοιξαν εκ νέου από τις 4 Ιουνίου 2021.

Υπό το πρίσμα της συνεχιζόμενης πανδημίας COVID-19, τα άτομα που διέσχισαν την πράσινη γραμμή κατά την περίοδο αναφοράς κλήθηκαν να προσκομίσουν για επιθεώρηση ειδικά έγγραφα σχετικά με την κατάσταση της υγείας τους, όπως πιστοποιητικά εμβολιασμού ή αποτελέσματα διαγνωστικών εξετάσεων για τη νόσο COVID-19. Οι απαιτήσεις αυτές μεταβλήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους υπό το πρίσμα των εξελίξεων σε σχέση με την πανδημία. Η Δικαιοτική Τεχνική Επιτροπή Υγείας εξέδωσε σειρά δηλώσεων με σκοπό την ευθυγράμμιση των απαιτήσεων αυτών, τις οποίες η Κυπριακή Δημοκρατία και η τουρκοκυπριακή κοινότητα έλαβαν υπόψη κατά τη θέσπιση μέτρων στα σημεία διέλευσης με σκοπό την αποφυγή μονομερών ενεργειών.

Σε ορισμένα σημεία διέλευσης αναφέρθηκαν μεγάλες ουρές. Αυτές αποδόθηκαν στην ανάγκη διενέργειας ελέγχων των εγγράφων COVID-19 επιπλέον των εγγράφων ταυτότητας.

Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν επιτρέπουν σε τουρκοκυπριακά λεωφορεία που μεταφέρουν πολίτες της ΕΕ να εισέλθουν στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές, καθώς δεν διαθέτουν πλήρως συμβατά με το κεκτημένο έγγραφο που να έχουν εκδοθεί από τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η ειρηνευτική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (UNFICYP) συνέχισε να διευκολύνει την άσκηση της θρησκευτικής λατρείας και από τις δύο κοινότητες.

1.2. Αντικανονική μετανάστευση διαμέσου της πράσινης γραμμής και άσυλο

Τα αριθμητικά στοιχεία της CYPOL για το 2021 έδειξαν αύξηση της αντικανονικής μετανάστευσης διαμέσου της πράσινης γραμμής από τις περιοχές που δεν τελούν υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας προς τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές. Το 2021 διέσχισαν τη γραμμή με τον τρόπο αυτόν 9 812 αντικανονικοί μετανάστες· οι αντίστοιχοι αριθμοί για τα έτη 2020, 2019 και 2018 ήταν 4 857, 7 409 και 4 451. Οι κύριες χώρες καταγωγής των αντικανονικών μεταναστών ήταν η Συρία (2 274), η Νιγηρία (1 445), η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (1 202), το Πακιστάν (838) και το Καμερούν (765). Η αντικανονική μετανάστευση εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από το σύνολο των 9 812 αντικανονικών μεταναστών, το 87 % (έναντι 81,5 % την προηγούμενη περίοδο) υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η χώρα καταγωγής με τον μεγαλύτερο αριθμό αιτούντων ήταν η Συρία (1 902).

Η CYPOL μπόρεσε να ταυτοποιήσει πρόσωπα βάσει των ίδιων κριτηρίων που εφαρμόστηκαν κατά τα προηγούμενα έτη, κυρίως μέσω πληροφοριών που περιλαμβάνονταν στα ταξιδιωτικά τους έγγραφα και δηλώσεων των ίδιων των μεταναστών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αυτές, σχεδόν όλοι οι μετανάστες που συνελήφθησαν στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές, μετά την αντικανονική διέλευση της πράσινης γραμμής, έφτασαν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου από την Τουρκία.

Η τουρκοκυπριακή κοινότητα ενημέρωσε ότι στο βόρειο τμήμα της Κύπρου συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την πρόληψη της αντικανονικής μετανάστευσης. Το 2021 αποτράπηκε η διέλευση 3 508 ατόμων⁴ προς τις περιοχές της Κύπρου που δεν τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, και 1 325 άτομα⁵ που είχαν συλληφθεί στο βόρειο τμήμα της Κύπρου απελάθηκαν.

Αντιπρόσωποι των δύο κοινοτήτων συναντήθηκαν στο πλαίσιο της δικοινοτικής τεχνικής επιτροπής για την εγκληματικότητα και τα ποινικά θέματα που λειτουργεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Ως προέκταση αυτής της επιτροπής, οι δύο κοινότητες συνέχισαν να χρησιμοποιούν έναν κοινό μηχανισμό ανταλλαγής πληροφοριών («Joint Communications Room»), ο οποίος παρέχει φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ποινικές υποθέσεις.

Η CYPOL χαρακτήρισε πολύ καλή τη συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας και με τη διοίκηση της ΑΠΚΒ.

Ανατολική Περιοχή Κυρίαρχων Βάσεων (ΑΠΚΒ)

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, οι αρχές της ΑΠΚΒ συνέχισαν να εφαρμόζουν στις διελεύσεις υγειονομικές απαιτήσεις οι οποίες αντικατόπτριζαν εκείνες που είχε θέσει σε εφαρμογή η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η αντικανονική μετανάστευση από τις περιοχές της Κύπρου που δεν τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης μέσω της ΑΠΚΒ σημείωσε αύξηση. Το 2021 συνελήφθησαν 165 μετανάστες αφότου είχαν διασχίσει αντικανονικά την πράσινη γραμμή⁶. Απαγορεύθηκε η διέλευση της πράσινης γραμμής σε 2 488 άτομα, η πλειονότητα των οποίων ήταν Ρώσοι πολίτες (559). Σύμφωνα με τις συναφείς διατάξεις του πρωτοκόλλου της συμφωνίας για την αποχώρηση του

⁴ Υπήκοοι ανά χώρα: Τουρκία: 635· Νιγηρία: 488· Σομαλία: 413· Κονγκό: 226· Πακιστάν: 171· άλλες χώρες: 1 575.

⁵ Υπήκοοι ανά χώρα: Συρία: 610· Τουρκία: 225· Νιγηρία: 130· Πακιστάν: 70· Μπανγκλαντές: 43· άλλες χώρες: 245.

⁶ Από τους 165 αντικανονικούς μετανάστες που συνελήφθησαν εντός της ΑΠΚΒ, οι 154 υπέβαλαν αίτηση ασύλου και παραδόθηκαν στις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο αριθμός αυτός προστέθηκε στον συνολικό αριθμό των προσώπων που διέσχισαν αντικανονικά την πράσινη γραμμή και των οποίων η κατανομή κατά εθνικότητα παρατίθεται στον πίνακα VII του παραρτήματος.

Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο, οι αρχές της ΑΠΚΒ απαγόρευαν τη διέλευση της πράσινης γραμμής σε αλλοδαπούς οι οποίοι έφτασαν μέσω του βόρειου τμήματος της Κύπρου⁷. Τα άτομα αυτά οδηγήθηκαν σε σημεία διέλευσης εκτός της ΑΠΚΒ, προκειμένου να υποβληθούν σε ελέγχους όσον αφορά τις απαιτούμενες προϋποθέσεις εισόδου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Οι αξιωματικοί της Περιοχής Κυρίαρχων Βάσεων (ΠΚΒ) εξακολούθησαν να χαρακτηρίζουν τη συνεργασία τους με την Κυπριακή Δημοκρατία εξαιρετική.

Πέραν των σημείων διέλευσης, η αστυνομία της ΠΚΒ πραγματοποίησε περιπολίες, αναλόγως του κινδύνου και βάσει των πληροφοριών που διέθετε, για την πάταξη της αντικανονικής μετανάστευσης. Οι περιπολίες αυτές συμπληρώθηκαν με περιπολίες από το τελωνειακό και στρατιωτικό προσωπικό της ΠΚΒ. Κατά την περίοδο αναφοράς χρησιμοποιήθηκαν δρόνοι για την επιτήρηση της πράσινης γραμμής, ενώ αγοράστηκαν και άρχισαν να χρησιμοποιούνται δύο οχήματα με θερμικές κάμερες και δύο οχήματα με εξωτερικούς προβολείς.

Τέσσερα «μη εγκεκριμένα σημεία διέλευσης» στο χωριό Πέργαμος ή πλησίον αυτού, τα οποία χρησιμοποιούν οι κάτοικοι της περιοχής και οι γεωργοί, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να ελεγχθούν. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες εκθέσεις, αυτά τα «μη εγκεκριμένα σημεία διέλευσης» εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχία, και θα πρέπει να βρεθεί κατάλληλη λύση σύμφωνα με το άρθρο 7 του πρωτοκόλλου σχετικά με τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο. Κατά την περίοδο αναφοράς, οι αρχές της ΠΚΒ διενήργησαν αυθόρμητους ελέγχους σε πρόσωπα τα οποία χρησιμοποιούσαν οδούς που συνδέονται με τα εν λόγω σημεία διέλευσης.

2. ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

2.1. Αξία των εμπορικών συναλλαγών

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού για την πράσινη γραμμή, τα εμπορεύματα μπορούν να εισάγονται από περιοχές που δεν τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης σε περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 4⁸ και ότι συνοδεύονται από έγγραφο που εκδίδεται από το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής⁹, το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο και οι αρχές

---

⁷ Η διέλευση υπηκόων τρίτων χωρών (εκτός των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου) επιτρέπεται μόνον εάν απασχολούνται σε δραστηριότητα σχετική με την άμυνα ή είναι μέλη της οικογένειας προσώπου που απασχολείται στη δραστηριότητα αυτή.

⁸ Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 προβλέπει ότι τα εμπορεύματα πρέπει να έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου σε περιοχές ευρισκόμενες εκτός του αποτελεσματικού ελέγχου της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας ή να έχουν υποστεί την τελευταία, ουσιαστική, οικονομικά δικαιολογημένη μεταποίηση ή επεξεργασία σε επιχείρηση εξοπλισμένη για τον σκοπό αυτό σε περιοχές ευρισκόμενες εκτός του αποτελεσματικού ελέγχου της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2004 (ΕΕ L 272 της 20.8.2004, σ. 3).

της Κυπριακής Δημοκρατίας γνωστοποιούσαν σε μηνιαία βάση το είδος, τον όγκο και την αξία των εμπορευμάτων για τα οποία είχαν εκδοθεί συνοδευτικά έγγραφα.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που υπέβαλε το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο, η συνολική αξία των εμπορευμάτων για τα οποία εκδόθηκαν συνοδευτικά έγγραφα ανήλθε σε 6 836 060 EUR (έναντι 4 974 335 EUR κατά την προηγούμενη περίοδο). Τα αριθμητικά αυτά στοιχεία δείχνουν αύξηση κατά 37 %, σε σύγκριση με το 2020, της συνολικής αξίας των εμπορευμάτων για τα οποία είχαν εκδοθεί συνοδευτικά έγγραφα.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, η συνολική εμπορική αξία των εμπορευμάτων με συνοδευτικά έγγραφα που στην πραγματικότητα διήλθαν από τη γραμμή σημείωσε αύξηση κατά 31 % και ανήλθε σε 6 151 022 EUR (έναντι 4 693 898 EUR κατά την προηγούμενη περίοδο).

Σύμφωνα με στοιχεία του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, οι εμπορικές συναλλαγές από τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου μειώθηκαν περίπου κατά 39 %, από 694 281 EUR το 2020 σε 420 253 EUR το 2021, μολονότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για την πράσινη γραμμή. Οι εμπορικές συναλλαγές από τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου αντιπροσωπεύουν το 6,8 % των εμπορικών συναλλαγών προς την αντίθετη κατεύθυνση (14,8 % το 2020).

Η τουρκοκυπριακή κοινότητα συνέχισε να εφαρμόζει εμπορικές πρακτικές οι οποίες «αντικατοπτρίζουν» τους περιορισμούς του κανονισμού για την πράσινη γραμμή. Οι Τουρκοκύπριοι ενδιαφερόμενοι φορείς προσδιόρισαν ως κύριο λόγο του γεγονότος αυτού την προστασία των τοπικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, τα εμπορεύματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορίας από τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου μόνον αφότου εκδοθεί «άδεια εισαγωγής». Αυτές οι «εμπορικές πρακτικές», ωστόσο, δεν εφαρμόζονται πάντα κατά γράμμα.

2.2. Είδος εμπορευμάτων

Το 2021 η φύση των προϊόντων που αποτέλεσαν αντικείμενο εμπορίας παρέμεινε γενικώς σταθερή. Τα δομικά και οικοδομικά υλικά έγιναν το είδος που αντιπροσώπευε τον μεγαλύτερο όγκο εμπορίου, ακολουθούμενα από τις πλαστικές ύλες, τα έπιπλα και τα νωπά ψάρια¹⁰.

Εισήχθησαν νέα προϊόντα, όπως οι πλάκες από αφρώδες διογκωμένο πολυστυρένιο, τα προφίλ χάλυβα και αλουμινίου, καθώς και οι ράβδοι και οι πόρτες από χάλυβα.

2.3. Παρατυπίες

Η Κυπριακή Δημοκρατία έθεσε υπόψη της Επιτροπής δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις παρατυπιών που σημειώθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς.

---

¹⁰ Παράρτημα, πίνακας IV.

Η πρώτη αφορούσε φορτίο καρότων, δείγματα των οποίων ελέγχθηκαν από το Γενικό Χημείο του Κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Από τις δοκιμές εντοπίστηκαν κατάλοιπα των φυτοφαρμάκων linuron και triadimenol πάνω από το επιτρεπόμενο όριο. Η Επιτροπή ενημέρωσε το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο, το οποίο ζήτησε από τον παραγωγό να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει την πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς κανόνες και τα πρότυπα υγειονομικής ασφάλειας.

Η δεύτερη αφορούσε φορτίο ελιών, δείγματα των οποίων επίσης ελέγχθηκαν από το Γενικό Χημείο του Κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Από τις δοκιμές εντοπίστηκαν κατάλοιπα του φυτοφαρμάκου cypermethrin πάνω από το επιτρεπόμενο όριο. Η Επιτροπή ενημέρωσε το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο.

2.4. Εμπόδια και δυσχέρειες όσον αφορά την κυκλοφορία εμπορευμάτων

Εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια στις συναλλαγές διαμέσου της πράσινης γραμμής και τούτο αποτελεί έναν από τους λόγους, κατά την άποψη της Επιτροπής και Τουρκοκυπρίων επιχειρηματιών, που εξηγούν το περιορισμένο τρέχον επίπεδο των εμπορικών συναλλαγών.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες εκθέσεις¹¹, το θέμα των τουρκοκυπριακών εμπορικών οχημάτων που διέρχονται τη γραμμή προς τις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές δεν έχει ακόμη επιλυθεί, και μέχρι σήμερα δεν επιτρέπεται η διέλευση της γραμμής σε τουρκοκυπριακά εμπορικά οχήματα άνω των 7,5 τόνων, εάν δεν διαθέτουν πλήρως συμβατά με το κεκτημένο έγγραφα που να έχουν εκδοθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία. Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας έχουν ενημερώσει την Επιτροπή ότι έχουν θεσπίσει διατάξεις για να διευκολύνουν τη διαδικασία απόκτησης, από τους Τουρκοκυπρίους, πιστοποιητικών τεχνικού ελέγχου και επαγγελματικών αδειών οδήγησης. Η επίλυση του εν λόγω ζητήματος θα συνέβαλλε σημαντικά στην αύξηση των εμπορικών συναλλαγών, καθώς θα διευκόλυne τη μεταφορά εμπορευμάτων. Επιπλέον, θα ενισχυόταν η επικοινωνία μεταξύ των οικονομικών φορέων της Κύπρου, πράγμα που θα συνέβαλλε σημαντικά στην αύξηση της εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας και την τουρκοκυπριακή κοινότητα, προκειμένου να εξευρεθεί λύση στο ζήτημα αυτό.

Όπως αναφέρθηκε τα προηγούμενα έτη, οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν επιτρέπουν τη διέλευση μεταποιημένων τροφίμων και υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, λόγω των ανησυχιών που εκφράστηκαν από τις υγειονομικές υπηρεσίες σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Η Επιτροπή διαβεβαίωσε την Κυπριακή Δημοκρατία ότι, σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, η διέλευση των εν λόγω προϊόντων από την πράσινη γραμμή επιτρέπεται. Ενώ οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας μπορούν να λαμβάνουν δείγματα των προϊόντων στα σημεία διέλευσης για περαιτέρω ανάλυση, σύμφωνα με την εφαρμογή του κανονισμού για την πράσινη γραμμή, δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τη διέλευση όλων των μεταποιημένων τροφίμων. Η Επιτροπή

---

¹¹ Βλ., παραδείγματος χάριν, την ένατη, δέκατη, ενδέκατη, δωδέκατη, δέκατη τρίτη, δέκατη τέταρτη, δέκατη πέμπτη, δέκατη έκτη και δέκατη έβδομη ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του.

εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος κατά την περίοδο αναφοράς όσον αφορά την επίλυση του εν λόγω ζητήματος. Η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί για το ζήτημα που αφορά τα μεταποιημένα τρόφιμα και θα συνεχίσει να παρακολουθεί το θέμα αυτό με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όπως και κατά το παρελθόν, οι Τουρκοκύπριοι έμποροι εξακολουθούν να αναφέρουν δυσχέρειες όσον αφορά τον εφοδιασμό καταστημάτων με προϊόντα τους, καθώς και τη διαφήμιση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές, πράγμα το οποίο παρεμποδίζει το εμπόριο. Οι έμποροι εξακολουθούν να αναφέρονται στην έλλειψη ζήτησης των τουρκοκυπριακών προϊόντων από τους Ελληνοκύπριους. Επιπλέον, αναφέρθηκε ότι οι έμποροι και των δύο κοινοτήτων αντιμετωπίζουν αρκετά διοικητικά προβλήματα όταν επιθυμούν να συνάψουν επιχειρηματικές σχέσεις με την άλλη κοινότητα· για παράδειγμα, οι Τουρκοκύπριοι που δραστηριοποιούνται εμπορικά ένθεν και ένθεν της πράσινης γραμμής αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς το άνοιγμα λογαριασμών σε τράπεζες που βρίσκονται σε περιοχές οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης.

2.5. Λαθρεμπόριο εμπορευμάτων

Το λαθρεμπόριο εμπορευμάτων συνεχίστηκε, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη δυσκολία ελέγχου της παράτυπης διακίνησης διαμέσου της πράσινης γραμμής.

Το 2021 η Κυπριακή Δημοκρατία προέβη σε 1 518 κατασχέσεις λαθραίων εμπορευμάτων (έναντι 494 κατά την προηγούμενη περίοδο), αύξηση κατά 207 %. Σημειώθηκε αύξηση του λαθρεμπορίου γεωργικών, ζωικών και γαλακτοκομικών προϊόντων. Σημειώθηκε επίσης σημαντική αύξηση στις ποσότητες τσιγάρων και καπνού για στριφτά τσιγάρα, που κατασχέθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία στην πράσινη γραμμή: 246 460 τσιγάρα και 165 160 g καπνού για στριφτά τσιγάρα (έναντι 78 620 τσιγάρων και 103 135 g καπνού κατά την προηγούμενη περίοδο). Κατασχέθηκαν επίσης 55 470 φυσίγγια ηλεκτρονικών τσιγάρων και 79 025 g καπνού για ναργιλέ. Άλλα είδη που κατασχέθηκαν περιλαμβάνουν το αλκοόλ, αυτοκίνητα, καύσιμα, εμπορεύματα που προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, φάρμακα και φυτοφάρμακα. Ασκήθηκαν τέσσερις διώξεις για λαθρεμπορία ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου. Στις περισσότερες περιπτώσεις λαθραίας εισαγωγής μικροποσοτήτων τσιγάρων επιβλήθηκε διοικητική κύρωση και κατάσχεση.

Το 2021 οι αρχές της ΑΠΚΒ κατέγραψαν επίσης σημαντική αύξηση του αριθμού των κατασχέσεων λαθραίων εμπορευμάτων εντός της ΑΠΚΒ. Πραγματοποιήθηκαν 516 κατασχέσεις έναντι 138 το 2020.

Όσον αφορά τον κατά παράδοση εφοδιασμό του τουρκοκυπριακού πληθυσμού του χωριού Πύλα, που βρίσκεται στην ουδέτερη ζώνη (άρθρο 4 παράγραφος 10 του κανονισμού για την πράσινη γραμμή), οι ποσότητες οικοδομικών υλικών, ψαριών, τσιγάρων κ.λπ. παρακολουθούνταν και καταγράφονταν από τη διοίκηση της ΑΠΚΒ.

2.6. Διευκόλυνση του εμπορίου

Η Επιτροπή συνέχισε να αναζητά τρόπους για την ενίσχυση του εμπορίου διαμέσου της πράσινης γραμμής.

Κατά την περίοδο αναφοράς η Επιτροπή διεξήγαγε συζητήσεις με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Διεξήγαγε επίσης συζητήσεις με το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο σχετικά με το προϊόν «Χαλλούμι/Hellim».

Στις 12 Απριλίου 2021 η Επιτροπή έλαβε δύο μέτρα με σκοπό την υλοποίηση της κοινής αντίληψης σχετικά με μια προσωρινή λύση για το προϊόν «Χαλλούμι/Hellim», η οποία θα εφαρμοστεί εν αναμονή της επανένωσης της Κύπρου και η οποία συμφωνήθηκε υπό την καθοδήγηση του προέδρου κ. Juncker κατά την επίσκεψή του στην Κύπρο στις 16 Ιουλίου 2015. Τα μέτρα αυτά είναι τα εξής: ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/591 της Επιτροπής για την καταχώριση ονομασίας στο μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων [«Χαλλούμι»/«Hellim» (ΠΟΠ)]· η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/586 της Επιτροπής για την τροποποίηση της απόφασης 2007/330/ΕΚ για την άρση των απαγορεύσεων σχετικά με τη διακίνηση ορισμένων ζωικών προϊόντων στην Κύπρο δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου και τον καθορισμό των όρων που διέπουν τη διακίνηση των εν λόγω προϊόντων όσον αφορά το «Χαλλούμι»/«Hellim» (ΠΟΠ).

Ορισμένοι Τουρκοκύπριοι αποστολείς νωπών ψαριών εξακολούθησαν να αναφέρουν δυσκολίες όσον αφορά την τήρηση των προθεσμιών που είχαν οριστεί για τις κτηνιατρικές επιθεωρήσεις των νωπών ψαριών στο σημείο διέλευσης του Αγίου Δομετίου.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τους οικονομικούς φορείς να εκμεταλλευτούν τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προσπάθειες τις οποίες καταβάλλουν το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο και το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο.

Το 2021 η Επιτροπή συνέχισε να κινητοποιεί εμπειρογνώμονες των κρατών μελών της ΕΕ μέσω του μέσου TAIEX για την παροχή στήριξης στο εμπόριο διαμέσου της πράσινης γραμμής, σύμφωνα με την εντολή που ορίζεται στον κανονισμό για την πράσινη γραμμή. Οι εμπειρογνώμονες του TAIEX συμμετείχαν στη διενέργεια τακτικών φυτοϋγειονομικών επιθεωρήσεων σε πατάτες και εσπεριδοειδή, στη λήψη δειγμάτων μελιού για ανάλυση και στην εκπόνηση επικαιροποιημένου καταλόγου σκαφών των οποίων τα αλιεύματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών διαμέσου της πράσινης γραμμής.

2.7. Ενωσιακά εμπορεύματα που επανεισέρχονται στις περιοχές οι οποίες τελούν υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας αφού διέλθουν από τις περιοχές που δεν τελούν υπό τον αποτελεσματικό της έλεγχο.

Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας ανέφεραν την επανεισαγωγή 1 741 προϊόντων στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές, αφού διήλθαν από τις περιοχές στις οποίες η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το 2021 άνοιξαν εκ νέου όλα τα σημεία διέλευσης της πράσινης γραμμής, αν και τα άτομα που διέσχισαν τη γραμμή έπρεπε να προσκομίσουν διάφορα έγγραφα σχετικά με τη νόσο COVID-19, όπως πιστοποιητικά εμβολιασμού ή αποτελέσματα διαγνωστικών εξετάσεων. Σημειώθηκε αισθητή αύξηση της διέλευσης προσώπων, που δεν έφτασε όμως στα προ της πανδημίας επίπεδα.

Ο αριθμός των ατόμων που διέσχισαν αντικανονικά τη γραμμή αυξήθηκε το 2021, σημειώνοντας νέο ρεκόρ. Η αντικανονική μετανάστευση εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό λόγο ανησυχίας για την Κυπριακή Δημοκρατία.

Το 2021, η αξία των εμπορικών συναλλαγών διαμέσου της γραμμής αυξήθηκε κατά 31 %, από 4 693 898 EUR σε 6 151 022 EUR. Η αξία των εμπορευμάτων για τα οποία εκδόθηκαν συνοδευτικά έγγραφα αυξήθηκε κατά 37 %, από 4 974 335 EUR σε 6 836 060 EUR. Τα δομικά και οικοδομικά υλικά έγιναν το είδος που αντιπροσώπευε τον μεγαλύτερο όγκο εμπορίου, ακολουθούμενα από τις πλαστικές ύλες, τα έπιπλα και τα νωπά ψάρια.

Το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο και το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο συνέχισαν τη συνεργασία τους προς το οικονομικό όφελος αμφοτέρων των κοινοτήτων.

Εξακολουθούσαν να υφίστανται ορισμένα εμπόδια στο εμπόριο. Η Κυπριακή Δημοκρατία συνέχισε να μην επιτρέπει τη διέλευση των τουρκοκυπριακών εμπορικών οχημάτων άνω των 7,5 τόνων. Επιπροσθέτως, η Κυπριακή Δημοκρατία συνεχίζει να μην επιτρέπει τη διέλευση μεταποιημένων τροφίμων και υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, λόγω ανησυχιών που εκφράστηκαν από τις υγειονομικές υπηρεσίες σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Η Επιτροπή διαβεβαίωσε την Κυπριακή Δημοκρατία ότι, σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, η διέλευση των εν λόγω προϊόντων από την πράσινη γραμμή επιτρέπεται. Η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος κατά την περίοδο αναφοράς όσον αφορά την επίλυση των εν λόγω ζητημάτων. Η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί για την ορθή εφαρμογή του κανονισμού για την πράσινη γραμμή όσον αφορά τα μεταποιημένα τρόφιμα και θα συνεχίσει να παρακολουθεί το θέμα αυτό με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γενικά, ενώ ο κανονισμός για την πράσινη γραμμή εξακολουθεί να αποτελεί μια ρεαλιστική βάση που επιτρέπει τη διέλευση των προσώπων και των εμπορευμάτων προς και από τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Επιτροπή εξακολουθεί να προβληματίζεται για το γεγονός ότι οι εμπορικές συναλλαγές κυμαίνονται εν γένει σε χαμηλό επίπεδο. Η Επιτροπή κρίνει ότι η άρση των εμποδίων στο εμπόριο τα οποία παρατίθενται στην παρούσα έκθεση θα συμβάλει στην αύξηση των εμπορικών συναλλαγών διαμέσου της πράσινης γραμμής. Η Επιτροπή ελπίζει ότι οι προσπάθειες των δύο επιμελητηρίων να εντείνουν τις επαφές μεταξύ των δύο επιχειρηματικών κοινοτήτων θα οδηγήσουν στην ισχυροποίηση των οικονομικών δεσμών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξακολουθεί να βασίζεται στην καλή συνεργασία με την Κυπριακή Δημοκρατία και την ΠΚΒ για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί την εφαρμογή του κανονισμού.